

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Slovenskej republiky - Slovenského pozemkového fondu**, so sídlom v Bratislave, Búdkova 36, proti žalovanému **T. P.**, bývajúcemu v T.T., **o určenie, že žalovaný nie je oprávneným držiteľom nehnuteľnosti** vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 28 C 122/2005, o dovolaní 1/ C. S., bývajúcej T.V.T., 2/ A.A. bývajúcej v T.T., 3/ S.S., bývajúcej v T.T., 4/ A. M., bývajúcej v P., 5/ V. M., bývajúceho v T.T., 6/ H. M., bývajúcej v T.T., všetkých zastúpených JUDr. P. H., advokátom so sídlom v S. 1, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. februára 2010, sp. zn. 1 Co 209/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovi a žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov rozsudkom z 21. októbra 2009, č.k. 28 C 122/2005- 261 určil, že žalovaný T. P. nie je oprávneným držiteľom parcely KN C č. X. - zastavané plochy a nádvorí o výmere X. m², parcely KN C č. X. - zastavané plochy a nádvorí o výmere X. m², parcely KN C č. X. - zastavané plochy a nádvorí o výmere X. m² a parcely KN C č. X. - zastavané plochy a nádvorí o výmere X. m², zapísaných na LV č. X. kat. úz. T., okres P.. Vyslovil, že o trovách konania rozhodne osobitným uznesením. Na základe vykonaného dokazovania zistil, že predmetné parcely boli na žalovaného prevedené z pôvodne žalovaného 1/ S. M. a žalovanej 2/ C. S., ktorí boli zapísaní na LV ako vlastníci na základe notárskeho osvedčenia podľa zákona č. 293/1992 Zb., a to v roku 1996. Podľa § 2 zákona č. 293/92 Zb. mali pôvodní žalovaní S. M. a C. S. postavenie oprávnených držiteľov, ktoré ustanovenie sa vzťahuje aj na situáciu, keď nehnuteľnosť v lehote 10 rokov bola prevedená na inú osobu, než ktorá je

uvedená v osvedčení, teda postavenie oprávneného držiteľa patrí aj pre nového žalovaného T. P.. Konštatoval, že žalobca správne žaloval nie určenie vlastníckeho práva, ale to, žalovaný nie je oprávneným držiteľom predmetných nehnuteľností. Pôvodní žalovaní S. M. a C. S. vo svojich výpovediach uviedli, že predmetné nehnuteľnosti síce obhospodarovali, ale vedeli, že tieto im nepatria, ale patria ujcovi z A.. B. M. v roku 1948, resp. 1949 bola na území Československa a mala podľa tvrdenia pôvodných žalovaných previesť predmetné nehnuteľnosti na nich, avšak nebol o tom predložený žiaden písomný doklad. B. M. bola manželkou J. M. a ten bol vlastníkom pôvodných nehnuteľností už od konca 19. storočia, teda predtým ako sa s B. M. oženil. Nebol predložený doklad, ktorý by oprávňoval B. M. nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami. Konštatoval, že aj ďalšie listinné dôkazy svedčia o tom, že na konci 40-tych a na začiatku 50-tych rokov 20. storočia predmetné nehnuteľnosti boli stále „americké“. Dospel k záveru, že oprávnenosť držby pôvodným žalovaným nesvedčí. Na základe geometrického plánu zistil, že pôvodná parcela, ktorú žaloval žalobca ako KN č. X., bola geometrickým plánom rozčlenená na tri parcely, a to parc. č. X., parc. č. X. a parc. č. X., ktoré súhrnne dávajú ten istý výmer ako pôvodná parcela KN č. X.. Tieto sú totožné s nehnuteľnosťami, ktoré existovali v čase podania žaloby, t.j. k 4. aprílu 2005 a boli pôvodne označené ako parcely KN č. X. a KN č. X.. Z geometrického plánu bolo zrejmé, že k rozdeleniu pôvodnej parcely KN C č. X. na parcely KN C X., X. a X. došlo v priebehu konania, pričom žaloba bola podaná 4. apríla 2005, geometrický plán bol vypracovaný 20. augusta 2005 a k pripusteniu zmeny návrhu súdom došlo uznesením z 8. februára 2007 s tým, že sa jedná o totožný predmet konania a o ten istý rozsah nehnuteľností. Vzhľadom k tomu, že účastníci nepredložili žiadne iné dôkazy mal za to, že návrh žalobcu je dôvodný, a preto mu vyhovel. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 151 O.s.p.

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 22. februára 2010 sp. zn. 1 Co 209/2009 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a aj správne rozhodol. Konštatoval, že skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozsudku má podklad v zistení skutkového stavu. Považoval za nepochybné preukázané, že právnici predchodcovia žalovaného nemohli splniť podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam titulom vydržania. V priebehu konania totiž nebol produkovaný žiadny hodnoverný titul, na základe ktorého by pôvodne žalovaní S. M. a C. S. vstúpili do držby predmetných nehnuteľností ako

oprávnení držiteľa a tieto užívali s presvedčením, že im nehnuteľnosti vlastnícky patria. Dokazovanie, ktoré bolo vykonané na súde prvého stupňa preukázalo, a bolo akceptované aj samotnými právnymi predchodcami žalovaného, že predmetné nehnuteľnosti sú tzv. americkými čiastkami, ktoré vlastnícky patrili J. M., príbuznému právnym predchodcom žalovaného. V tejto súvislosti nebol predložený žiadny hodnoverný právny úkon alebo doklad, ktorým by predmetné nehnuteľnosti boli prevedené na právnych predchodcov žalovaného. Preto osvedčenie, na základe ktorého boli právní predchodcovia žalovaného zapísaní v evidencii nehnuteľností ako vlastníci predmetných nehnuteľností, na základe predmetného dokazovania nemožno považovať za vecne správne a nemožno usudzovať, že by podľa § 2 ods. 2 zákona č. 293/92 Zb. sa právní predchodcovia žalovaného stali vlastníkami predmetných nehnuteľností titulom vydržania, pretože vo vzťahu k nim potom nesvedčí oprávnená držba týchto nehnuteľností, ale nie je ani splnená podmienka 10 rokov nerušenej držby odo dňa zápisu do evidencie nehnuteľností, ako je to uvedené v § 2 ods. 2 zákona č. 293/92 Zb., pretože žaloba v predmetnej veci bola podaná pred uplynutím tejto lehoty, a to 4. apríla 2005. Aj keď na základe zmluvy označenej ako kúpna zmluva, boli predmetné nehnuteľnosti prevedené na žalovaného už po uplynutí tejto lehoty, nemožno prijať právny názor, že by sa žalovaný stal vlastníkom predmetných nehnuteľností titulom tejto kúpnej zmluvy, pretože samotní jeho právní predchodcovia S. M. a C. S. sa nestali vlastníkami týchto nehnuteľností práve z dôvodu, že v predmetnej veci bola podaná žaloba popierajúca ich postavenie oprávnených držiteľov. To znamená, že ak došlo k uzavretiu zmluvy označenej ako kúpna zmluva medzi právnymi predchodcami žalovaného a žalovaným vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam, môže ísť len o prevod postavenia oprávneného držiteľa, pričom ani samotný žalovaný nesplnil podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti titulom vydržania, pretože jeho vlastnícke právo a postavenie oprávneného držiteľa bolo spochybnené predmetnou žalobou a argumentáciou, ktorú predostrel žalobca v predmetnej veci, ako aj samotným dokazovaním vykonaným na súde prvého stupňa, ktoré jednoznačne preukázalo, že predmetné nehnuteľnosti neboli prevedené ani formálnym spôsobom, ani neformálne na právnych predchodcov žalovaného. Uzavrel, že súd prvého stupňa správne postupoval, pokiaľ vyhovel žalobe o určenie, že žalovaný nie je oprávneným držiteľom predmetných nehnuteľností.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie 1/ C. S., bývajúca T.V.T., 2/ A. B. bývajúcej v T.T., 3/ S. S., bývajúca v T.T., 4/ A. M., bývajúca v P., 5/ V. M., bývajúci v T.T., 6/ H. M., bývajúcej v T.T. (prisudzujúc si postavenie

„žalobcov“ v dovolacom konaní) všetci zastúpení JUDr. P. H., advokátom so sídlom v S. V konaní namietali vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. dôvodiac, že im súd ako „žalobcom“ odňal možnosť konať pred súdom. Uviedli, že „žalobcovia 2/ až 6/“ sú dedičmi poručiťa (nebohého) S. M., ktorý spolu so „žalobkyňou 1/“ v predmetnej veci pred súdom prvého stupňa boli v pozícii žalovaných a uznesením č.k. 28 C 122/2005-151 z 8. februára 2007 z konania vystúpili a na ich miesto nastúpil T. P.. Uviedli, že napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvého stupňa stratili vlastnícke právo k nehnuteľnostiam napriek tomu, že neboli účastníkmi konania a týmto spôsobom im bola odňatá možnosť konať pred súdom. Navrhli, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca a žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie podáva subjekt oprávnený podať dovolanie.

Podľa ustanovenia § 240 ods. 1 O.s.p. účastník môže podať dovolanie do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na súde, ktorý rozhodoval v prvom stupni. Ak odvolací súd vydal opravné uznesenie, plynie táto lehota od doručenia opravného uznesenia.

V zmysle § 243c O.s.p. pre konanie na dovolacom súdu platia primerane ustanovenia o konaní pre súdom prvého stupňa, pokiaľ nie je uvedené niečo iné.

Zákon všeobecnejšie vymedzuje okruh účastníkov konania tak, že spôsobilosť byť účastníkom konania priznáva zásadne každému, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti a výnimočne tomu, komu spôsobilosť byť účastníkom priznáva zákon (§ 19 O.s.p.). Podrobnejšie určuje okruh osôb, ktoré tým zároveň ustanovuje za účastníkov konania v ustanoveniach § 90 a § 94 O.s.p.

Podľa § 90 ods. 1 O.s.p. účastníkmi konania sú navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný) alebo tí, ktorých zákon za účastníkov označuje.

Podľa § 94 ods. 1 O.s.p. v konaní, ktoré možno začať i bez návrhu, sú účastníkmi aj tí, o právach alebo povinnostiach ktorých sa má konať. Ak však ide o konanie o neplatnosť manželstva, sú účastníkmi len manželia.

Vymedzenie účastníkov konania sa v tomto prípade zakladá procesným spôsobom - žalobcom je ten, kto podal na súd návrh na začatie konania (žalobu) a žalovaným je ten, koho žalobca v žalobe za tohto účastníka konania označil. Inštitút účastníctva konania ako inštitút rýdzo procesný, t.j. inštitút občianskeho práva procesného je potrebné odlišiť od vecnej legitímácie, ktorá so zreteľom k hmotnému právu ustanovuje, kto je nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti v konkrétnom prípade. Stanovujú ju predpisy hmotného práva. Či účastník procesného konania je tiež vecne legitimovaný (aktívne alebo pasívne), sa ukáže až v konečnom súdnom rozhodnutí. Nedostatok vecnej legitímácie znamená, že účastník nebol nositeľom práva, o ktoré v konkrétnom konaní išlo.

V danom prípade podali dovolanie osoby, ktoré o sebe tvrdia, že sú účastníkmi konania, dovolatelia 2/ až 6/ ako dedičia poručiteľa (nebohého) S. M. a dovolateľka 1/ z dôvodu, že v pôvodnom konaní vystupovali v pozícii žalovaných do času, kým súd prvého stupňa uznesením č.k. 28 C 122/2005-151 z 8. februára 2007, ktoré nadobudlo právoplatnosť 9. marca 2007, nerozhodol o ich vystúpení z konania a o vstupe žalovaného T. P. na ich miesto do konania.

Z obsahu spisu je zrejmé, že dovolatelia v konaní nemajú postavenie účastníkov konania a nie sú ani právnymi nástupcami účastníkov. Skutočnosť, že dovolateľka 1/ a právny predchodca dovolateľov 2/ až 6/ S. M. kedysi vystupovali v konaní v pozícii žalovaných, ich neoprávňuje na podanie dovolania. Nadobudnutím právoplatnosti uznesenia o zmene účastníkov konania na strane žalovaných 9. marca 2007 postavenie žalovaných stratili a žalovaným sa stal T. P., ktorý v konaní ako žalovaný vystupoval až do právoplatného skončenia konania.

V zmysle vyššie uvedeného možno uzavrieť, že keďže právo podať dovolanie patrí len účastníkovi konania – tej fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá ako subjekt so spôsobilosťou byť účastníkom konania (§ 19 O.s.p.) mala postavenie účastníka konania v právnej veci, v ktorej sa podáva dovolanie (§ 240 ods. 1 O.s.p.) alebo jeho právneho nástupcovi z dôvodu

univerzálnej alebo singulárnej sukcesie, dovolatelia uvedenú podmienku stavenú zákonom nespĺňajú.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania dovolateľov nemožno vyvodit' zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. z dôvodu, že bolo podané niekým, kto naň nie je oprávnený. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalobcovi a žalovanému (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal účastníkom náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. júla 2010

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Adriána Borovská